

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten

PROTOKOLL - MØTE I VILLREINNEMNDA 24.04.2025

Venabu fjellhotell, 17.00-19.00

Tilstede:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Ingvar Martin Brohaug		Oda Grøtting	
Dovre	Odd Leif Angård	X	Gunvor Gauteplass	
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	
Hamar	Ivar Skramstad		Edel Hoelstad	X
Nord-Fron	Jan Roger Bøe Øien		Marthe Dybdalen	
Rendalen	Britt Thorshaug Granrud		Tore Håkon Furulund	
Ringebu	Laila Bårdsløkken	X	Arne Fossmo	
Ringsaker	Kjersti Røhnebæk	X	Thomas Eriksen	
Sel	Solveig Nymoen	X	Erling Lusæter	
Stor-Elvdal	Kjell Ivar Lind		Ellen Cathrine Burchardt	X
Sør-Fron	Else Mari Bjørke	X	Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi	X	Unni Staum	
Åmot	Vidar Helgesen	X	Ingebjørg Dybvin	
Sekretærer	Marit Vorkinn og Mari Garmo	X		

Møtet startet 13.00 med gruppearbeid om tiltaksplan for villrein i Rondane. Arbeidet vil danne grunnlaget for en egen sak, som behandles på **Teams-møte 2.juni kl. 18.00**

SAKSLISTE:

	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE
2025/21	REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
2025/22	SØKNADER OM FELLINGSKVOTE - SØLNKLETTEN
2025/23	SØKNADER OM FELLINGSKVOTE - RONDANE NORD
2025/24	SØKNADER OM FELLINGSKVOTE - RONDANE SØR
2025/25	SEL - REGULERINGSPLAN FOR SAMEIGE-TEIGEN HYTTEFELT
2025/26	RINGSAKER - MELDING OM PLANLEGGING AV TO SOLKRAFTVERK
2025/27	TILTAKSMIDLER 2025

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Innkalling og saksliste godkjent.

Odd Leif Angard ble valgt til å godkjenne protokollen sammen med Solvår Brustad Lilleeng.

Habilitet ble vurdert i følgende saker og for følgende personer:

Sak 2025/23: Som leder i Gråsida grunneierlag ble Odd Leif Angard enstemmig kjent inhabil.

Sak 2025/24: Som rettighetshaver ble Ellen Cathrine Burchardt kjent habil med 7 mot 3 stemmer.

Sak 2025/25: Med eierandel i sameiet som er tiltakshaver, ble Solveig Nymoen enstemmig kjent inhabil.

Sak 2025/25: Med eierandel i sameiet som er tiltakshaver, hadde sekretær Marit Vorkinn meldt seg inhabil til å utarbeide saksinnstillingen. Saksinnstillingen var derfor utarbeidet av sekretær for Forollhogna villreinnemnd, Tom Hjemsæteren.

2025/21 REFERAT- og ORIENTERINGSSAKER

Budsjett

Leder av nemnda purret Landbruksdirektoratet 10.mars: med følgende mail:

«Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten kan ikke se å ha mottatt melding om tildelinger for drift og tiltaksmidler for 2025. Villreinnemnda har hatt en sterkt økende saksmengde de siste ti årene. Både i 2023 og 2024 har nemnda måttet innstille det meste av aktiviteten i slutten av oktober pga. begrensede budsjetter. Dette til tross for at de fleste møter har vært avholdt digitalt.

Med små budsjetter er det helt nødvendig å ha en nøktern vurdering av aktivitetsnivået gjennom hele året. Det er derfor beklagelig at vi når vi nærmer oss midten av mars ennå ikke har fått beskjed om budsjetttildelingene for inneværende år.

Vi håper at dette snart kommer, slik at nemnda har mulighet til å kalibrere innsatsen på bl.a. store oppgaver som høring av tiltaksplan for villrein i Rondane, og medvirkning i utarbeidelsen av nye bestandsplaner for alle de tre villreinområdene nemnda har hovedansvaret for».

Ny purring ble sendt 25.mars.

Vi fikk etter det beskjed om at vi for 2025 får 670.000 kr., dvs. en økning på 20.000 kr. eller 3%. Dvs. at vi i realiteten kommer ut i null.

Et foreløpig budsjett med ramme på 650.000 ble vedtatt i sak 2025/7. De 20.000 ekstra vi får vil brukes til å dekke økningen i møtegodtgjørelser.

Budsjettsituasjonen er sjekket med andre nemnder. De andre nemndene har heller ikke fått budsjettøkninger utover det som tilsvarer generell prisstigning. Det er også flere nemnder har måttet begrense aktiviteten i 2024. Solvår tar kontakt med øvrige nemndsledere for å forsøke å få til en prat om budsjettsituasjonen for nemndene på Villreinnrådets fagdager i mai. Solvår har også hatt en prat med saksbehandler i Landbruksdirektoratet.

Solvår opplyste på møtet at det nå var sendt invitasjon til øvrige ledere om å møtes på Villreinnrådets fagdager 27.mai. Der vil også saksbehandler fra Landbruksdirektoratet delta.

Merking av flere villrein

Midt i mars ble det merket 8 dyr i Rondane:

Vuluffjell:

- Bukk- Elgvasshøgda
- Simle- Blåkollen

Rondane sør- Nord for Samdalen:

- Bukk - Gråpiggen
- Simle - Snødølhøgda
- Bukk - Sauvola

Finnsjøfjellet:

- Simle- Finnsjøfjellet

Rondane sør- Sør for Samdalen:

- Bukk- Eldåhøgda
- Simle- Nordre Gråvola

Fotråte- undersøkelser

«Høsten 2024 startet to veterinærstudenter, Sara Celine Torsdal og Martine Standal Kalland, sitt fordypningsprosjekt på fotråte hos villrein (Figur 4). Prosjektet er et samarbeid med Sollia fjellstyre som med god hjelp fra jegere har samlet inn bein fra over 160 felte villrein under jakta. Målet med oppgaven er å finne og undersøke hudlesjoner som kan si noe om de utløsende faktorene og de tidlige stadiene i utviklingen av fotråte. Slike faktorer er det svært begrenset kunnskap om. Alle beina barberes og vurderes nøye før eventuelle prøver tas av små sår og andre forandringer. Arbeidet med oppgaven skal fortsette til 2026».

(Sakset fra «Helseovervåkingsprogrammet for vilt (ViltHOP) 2024, Veterinærinstituttet Rapport 11 – 2025»)

Tiltak i Grimsdalen

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre v. sekretariatet inviterte til åpent møte 18.mars om utførte og planlagte tiltak langs Grimsdalsvegen og Haverdalsvegen for å kunne styre parkering, overnatting og ferdsel i verneområdene. Arbeidet er en oppfølging av besøksstrategien for Rondane nasjonalpark (2015). Solvår var forhindret fra å delta pga. sykdom. Men Odd Leif møtte, også som grunneier. Referat fra møtet er vedlagt.

Odd Leif orienterte fra møtet. Det var stort frammøte og en positiv holdning til tiltak. Det er enighet om at det må gjøres noe med campingen i området. Informasjon og veiledning til de besøkende er viktig. Det er for 2025 satt av ressurser til oppsyn og kontroll (flere ganger pr. uke).

Vurdering av behov for endringer i regler for ferdsel i villreinområdene

Miljødirektoratet fikk i september 2024 oppdrag fra Klima- og miljødepartementet å vurdere om det trengs nye verktøy for å regulere ferdselen i villreinområdene. Dette kan gjøres både gjennom endring av verneforskriften for verneområder der verneområdene overlapper med villreinområdene, og det kan gjøres som endring av naturmangfoldlova. Hvordan Klima- og miljødepartementet vil følge opp forslagene fra Miljødirektoratet ved vi ennå ikke.

Forslagene fra Miljødirektoratet er:

Forslag til endring av forskriftene for verneområder

Miljødirektoratet har kun gjort en overordnet vurdering av hvilke verneområder som kan ha behov for endringer i ferdselsreglene, basert på Miljøkvalitetsnormens resultater. Endringene som kan være aktuelle er endringer i verneform, myndighet til å nedlegge et ferdselsforbud, verneformål, ferdselsforbud i noen områder, organisert ferdsel mm.

Det er nødvendig å gjøre en nærmere vurdering om endring i den enkelte verneforskrift vil føre til at villreinen i større grad benytter fokusområdene, herunder hvilke endringer som er nødvendige for å bedre tilstanden i villreinområdet.

For Rondane villreinområde er det pekt på behovet for å se på verneforskriftene for:

- Dovre nasjonalpark
- Rondane nasjonalpark
- Grimsdalen landskapsvernområde
- Åsdalstjønna naturreservat
- Myldingi naturreservat
- Veslehjerkinntjønnin naturreservat
- Hemmaldalen naturresrvat
- Skolldalen naturreservat

Sølnkletten villreinområde:

Har få verneområder (Hanestadnea naturreservat, Grimsmoen naturreservat). En gjennomgang av ferdselsutfordringer i fokusområdene viser at det er ikke er ferdselsutfordringer i fokusområder som overlapper med verneområder i villreinområdet. Det er derfor ikke relevant å gjøre endringer i noen verneforskrifter for å oppnå tilstandsmål i delnorm 3. Det betyr at det er andre tiltak enn endring i verneforskrifter må til for å nå politisk mål om god tilstand delnorm 3 i Sølnkletten.

Miljødirektoratet har ikke gjort en vurdering av hvilke villreinområder eller hvilke verneområder man bør begynne en mer detaljert vurdering av endringsbehovet.

Det er i dag ikke adgang for Kongen til å delegere myndighet til Miljødirektoratet for å fastsette ferdselsbestemmelser i verneområder. Det foreslås at dette endres, med mulighet for delegering (tillegg til Nml §34)

Forslag til endring av Naturmangfoldlova

Miljødirektoratet er bedt om å utarbeide forslag til regelverksendringer for å kunne innføre tidsavgrensede og varige ferdselsrestriksjoner i hele landet ved behov.

Det er i dag noen muligheter til å regulere ferdsel i f.eks. friluftsløva og motorferdsellova. Miljødirektoratet mener at siden naturmangfoldloven er den generelle loven for å ivareta naturmangfold, bør den også være den sentrale loven for generelle ferdselsreguleringer av hensyn til naturmangfoldet. Miljødirektoratet tilrår at Naturmangfoldlova endres slik at ferdselsreguleringer kan innføres gjennom forskrifter når det er nødvendig av hensyn til trusselbildet for naturmangfoldet (ikke bare villrein). En slik bestemmelse bør være knyttet til artenes behov og ikke begrenses av de geografiske grensene til et verneområde.

Dagens naturmangfoldlov § 22 er begrenset til å regulere større arrangementer i utmark, naturstudier, fotografering mv., og ferdselsformer som i særlig grad kan være skadelig. Hjemmelen er til nå ikke blitt brukt. Miljødirektoratet mener at en ny hjemmel bør være vid nok til å kunne omfatte all ferdsel og alle former for ferdsel. Utviklingen i ferdselsformer og trender for ferdsel kan endre seg og medføre behov for å regulere ferdsel eller ferdselsformer som i dag ikke er etablert. Forskriftshjemmelen bør ivareta også dette hensynet.

Endringsforslaget fra Miljødirektoratet vil gi økte muligheter for å kunne styre ferdsel og menneskelig aktivitet når det vurderes nødvendig. Forslaget vil ivareta både akutte, midlertidige og permanente behov for regulering. Ved behov for akutte reguleringer hvor det haster å treffe tiltak, foreslås det at det tas inn i bestemmelsen at forskriften kan fastsettes uten høring.

Det foreslås at myndigheten også etter ny bestemmelse legges til Kongen, med mulighet for delegering til Miljødirektoratet.

Forslag til ny §22:

§ 22. (ferdselsregulering i utmark)

Når det anses nødvendig for å hindre skade på naturlig viltlevende planter og dyr, herunder skadelige forstyrrelser, kan Kongen i forskrift regulere eller forby ferdsel, motorferdsel, ferdselsformer, arrangementer, bruk av drone og opphold i avgrensede, kartfestede områder.

Forskrift etter første ledd skal særlig vektlegge

- a. behovet for å beskytte truede eller sårbare arter og deres leveområder
- b. behovet for å sikre at dyr ikke fortrenses fra viktige leveområder, herunder sikres ro i viktige trekk-, beite-, kalvings-, hekke-, yngle- og hiområder.
- c. hensynet til å oppnå kvalitetsnormer fastsatt etter § 13

Forskrift etter første ledd kan gjøres midlertidig. Dersom det haster å treffe vedtak, kan en midlertidig forskrift fastsettes uten høring.

Forslaget er oversendt til Klima- og miljødepartementet, som tar beslutningen om og hvordan dette skal gjennomføres. En eventuell endring av naturmangfoldlova vil kreve at lova først sendes på høring.

Saker med forenkla behandling (mail til kommunen, godkjenning av leder og nestleder)

1. Etablering av vei til hytte på Skramstadsetra (Åmot kommune)

Kort vei (75 m) i etablert hyttefelt (se figur 1).

Figur 1. Ny vei markert med rødt

Det ble sendt følgende mail til kommunen:

«Villreinnemnda har ikke merknader til at dispensasjon innvilges som omsøkt».

2. Endring av godkjent veg i reguleringsplan ved Vålåsjøen (Nord-Fron kommune)

Omlegging av kort vegstrekning og forlenging fram til Sel grense for å muliggjøre veg fram til tre hytter i Sel kommune (figur 2).

Bilde 2: Viser omsøkt endring av adkomstvei, samt forlengelse fram til kommunegrensa mellom Nord-Fron og Sel kommune.

Figur 2.

Det ble sendt følgende mail til kommunen:

«Villreinnemnda har ikke innvendinger til reguleringsendringen ut fra villreinhensyn, så lenge vegen ikke forlenges lenger enn til de tre nevnte eiendommene. Nemnda ber kommunen vurdere om det er mulig å ta en slik forutsetning inn i reguleringsbestemmelsene. Høringsuttalelsen fra villreinnemnda er uansett ikke å anse som en automatisk aksept av en dispensasjonssøknad om bygging av veg videre i Sel kommune».

3. Øyer – riving og gjenoppbygging av fritidsbolig

Søknaden var i tråd med praksis i nemnda for fritidshus i bufferzona, og i tråd med føringer i regional plan for Rondane-Sølnkletten. Det ble sendt følgende mail til kommunen:

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten har gitt saken en forenkla behandling, dvs. med godkjenning av leder og nestleder.

Eiendommen ligger i buffersona til Regional plan for Rondane og Sølknletten, men i relativt lang avstand fra både trekkområder og kalvings- og oppvekstområder, samt registret arealbruk av GPS-merka simler. Søknaden er også i tråd med retningslinjene i kommuneplanens arealdel, utarbeidet i tråd med retningslinjene i Regional plan for Rondane og Sølknletten.

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten har derfor ikke merknader til at det gis dispensasjon for nybygg med en maks. ramme på 85 m² BYA.

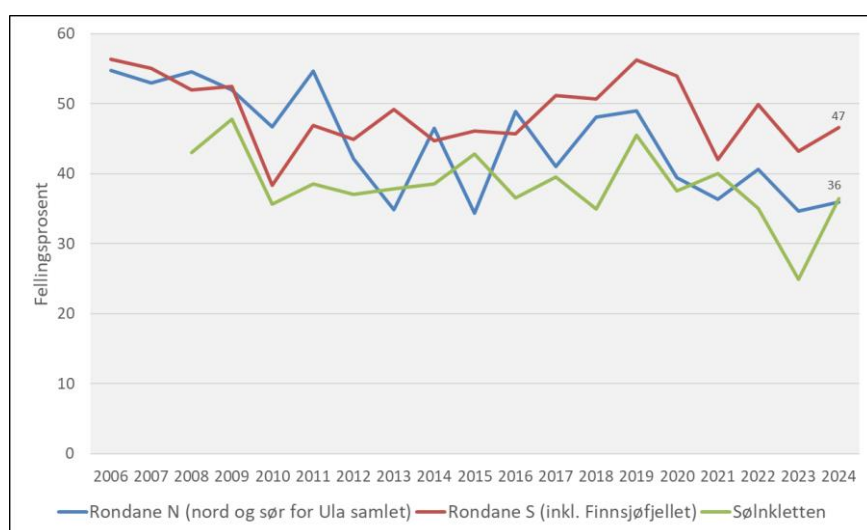
2025/22-24: SØKNADER OM FELLINGSKVOTE – FELLES FOR DE TRE SØKNADENE

Bestandsmålet for et område fastsettes ut fra hvor mange vinterdyr det enkelte området har beitegrunnlag for, forutsatt en bestand med sunne dyr. Bestandsmålet fastsettes/revideres i de fem-årige bestandsplanene for hvert enkelt område.

Antall rein i et område vil variere noe fra år til år. Villreirutvalgene teller antall vinterdyr på etterjulsvinteren. Fellingskvotene beregnes ut fra disse tellingene. Er det flere dyr enn bestandsmålet, settes en fellingskvote som vil redusere antall vinterdyr. Er det for få dyr i forhold til bestandsmålet, settes en kvote som gjør at en gradvis kommer opp på bestandsmålet igjen.

Villreinen kalver på våren, slik at stammen øker fram til jakta. Ut fra erfaringer tidligere år om hvor mange kalver som fødes og hvor mange dyr som overlever til jakta, beregner utvalgene hvor stor tilveksten vil bli til jakta begynner.

I og med at det bare er en viss andel av dyra som det blir gitt fellingstillatelse til som blir skutt under jakta, må fellingskvoten være større enn det antall dyr en ønsker å redusere stammen med. Også dette baseres på erfaringstall for tidligere års jakt i området (se figur 3).

Figur 3. Fellingsprosent i de tre utvalgsområdene fra 2006 til 2024. I 2023 var fellingsprosenten lav i alle de tre områdene pga. mye dårlig vær med skodde under jakta.

Beregning av fellingskvoter er med andre ord ingen eksakt vitenskap. Feil kan oppstå under tellingene dersom det er dårlig vær/sporingsforhold. Fellingsprosenten vil også variere fra år til år, f.eks. dersom det er spesielle værforhold under jakta. Blir reinen stående på et lite område fordi det er én vindretning hele jakta, vil fellingsprosenten bli lavere enn normalt. Det er derfor viktig å se på utviklingen over flere år, og ha en «føre-var»-holdning.

I kvotesammenheng betyr «frie dyr» at de områder som har godkjente bestandsplaner kan få tildelt kvoter uten fordeling på type dyr, så lenge dette skjer i tråd med bestandsplanen.

Naturmangfoldlovens § 16. (høsting av vilt og lakse- og innlandsfisk) sier:

- Vedtak om å tillate høsting av vilt treffes med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven).
- Høsting kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.
- Ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting skal det videre legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

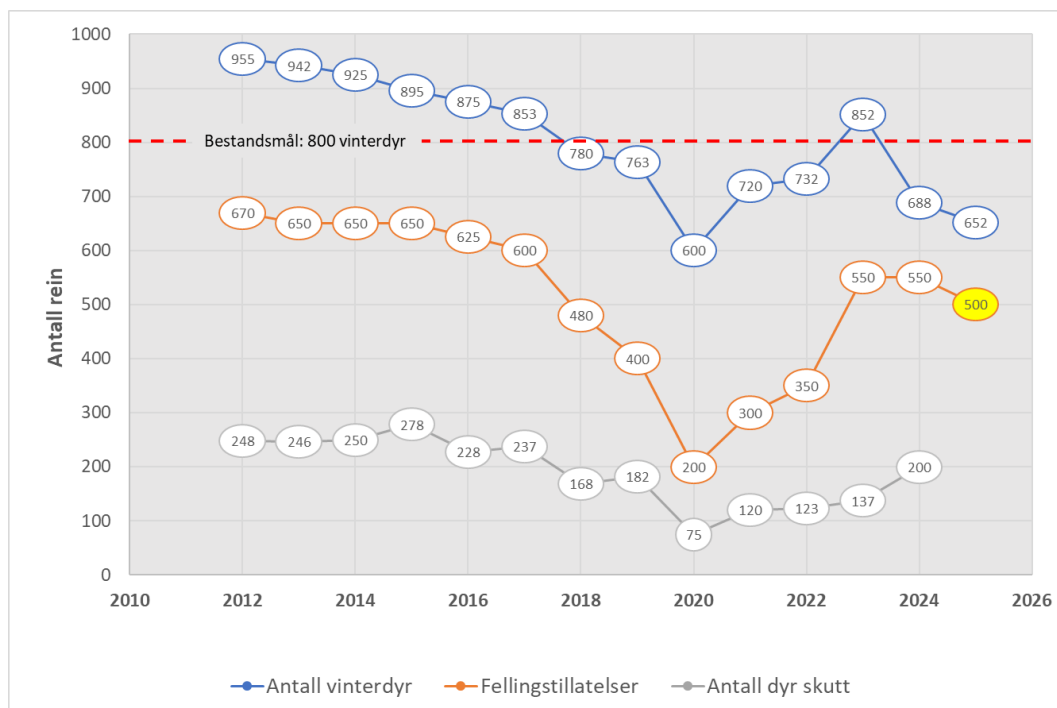
2025/22 SØLNKLETEN – SØKNAD OM FELLINGSKVOTE 2025

Sølnkletten Villreinområde har godkjent bestandsplan for 2019-2023. I 2024 fikk de forlenget tiltaksplanen med ett år, for å kunne innlemme kunnskapsgrunnlaget fra kvalitetsnormen og resultatene fra tannsnitting og kjevemåling for perioden 2019-2022, gjennomført av NINA.

Utvalget søker etter diskusjon og felles vurdering i Villreinform for Rondane-Sølnkletten om ett års videre forlenging av gjeldende bestandsplan, slik at bestandsplanperiodene for Rondane Nord, Rondane Sør og Sølnkletten følger samme periode, med nye bestandsplaner for alle tre områder fra 2026. Dette muliggjør samarbeid, samordning og faglige diskusjoner mellom de tre utvalgene i arbeidet med nye tiltaksplaner. Dette er diskutert med Miljødirektoratet som har åpnet for en slik løsning (jfr. sak 2025/6)

Antall dyr som er funnet ved vintertellingene i Sølnkletten har svingt noe fra 2019-2025 (figur 4). Utvalget mener dette kan tilskrives varierende telleforhold. I 2023 ble tellingene utført under det utvalget beskriver som usedvanlig gode forhold. Tellingene ble utført fra fly. Det ble funnet 852 dyr, dvs. over bestandsmålet.

Figur 4. Bestandsutviklingen i Sølnekletten 2012-2025. Kvotønske for 2025 er markert med gult.

Ved tellingene i 2024 var det igjen dårlige telleforhold, og det ble funnet bare 688 dyr. Utvalget mente da at det var svært sannsynlig at antallet dyr var høyere. Med 852 dyr på minimumstellinga i 2023 og en tilvekst på 22% (187 dyr), skulle det høsten 2023 være en stamme på 1.039 dyr. Det ble felt 137 dyr under jakta, slik at teoretisk vinterstamme (2023/2024) ble på 902 dyr. Utvalget konsulterte også det villreinfaglige miljøet på Norsk Villreinsenter Nord, som mente at utvalget burde ta utgangspunkt i disse beregningene, og ikke tallene fra tellingene. I 2024 tok derfor utvalgets søknad om fellingskvoter utgangspunkt i 900 dyr.

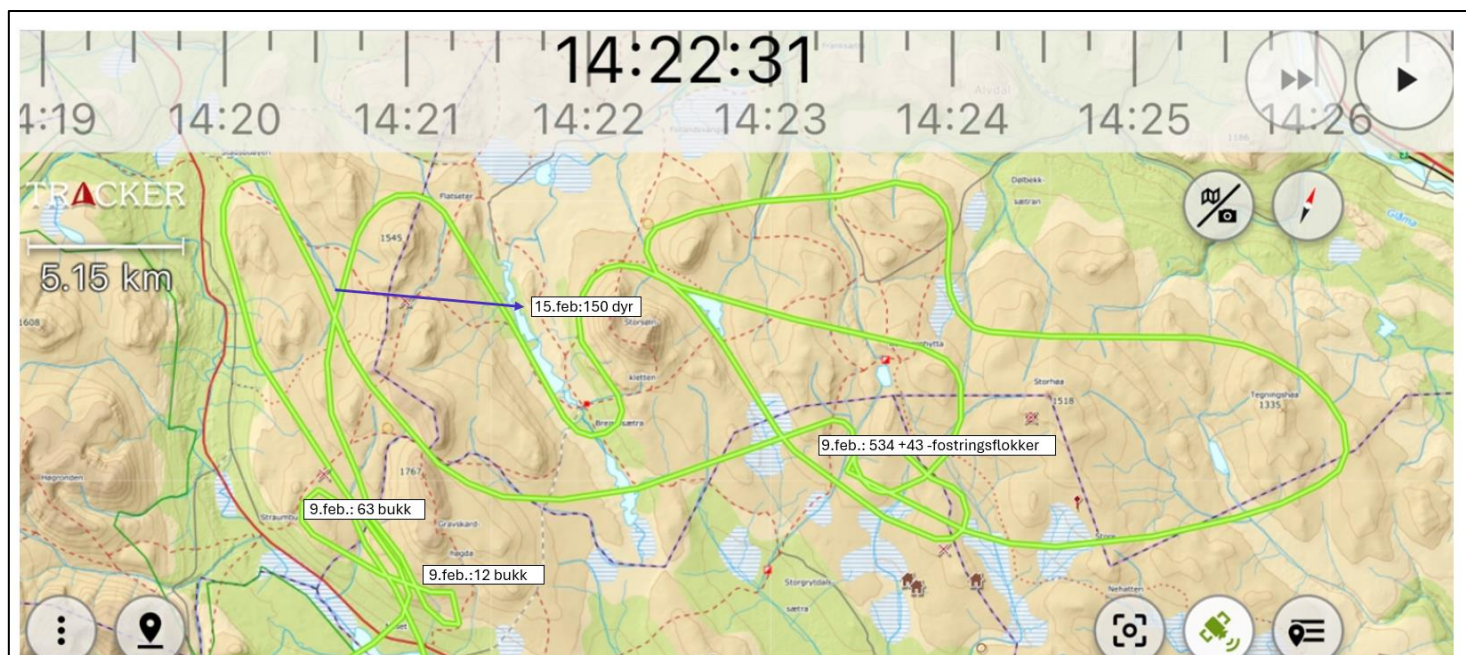
Villreinnemnda diskuterte det usikre dyretallet ved kvotefastsettelsen i 2024 ([sak 2024/20](#)).

Argumenter for å godkjenne kvoten var:

- det kan være vanskelig å telle i skogsområdene i Sølnekletten.
- villreinnemnda må styre etter bestandsplanen, ikke årlige svingninger.
- utvalget har diskutert kvoten med Norsk Villreinsenter Nord.

Villreinnemnda godkjente derfor en kvote på 550 dyr. Det ble felt 200 dyr. Teoretisk skulle stammen da være på 908 dyr etter jakta.

I 2025 foretok utvalget først et mislykka forsøk på flytelling 12. januar (skyer og tåke). På andre gangs forsøk ble det ble telt/fotografert fra fly i fint vær 15. februar. Dette ga et resultat på 652 dyr. Utvalget mener imidlertid at de heller ikke i år fant alle dyrene under tellinga. 15.februar ble det foretatt en rekognosering på ski øst i området, og flokkene på 12 +62 bukker som var telt i området under flytellingene ble gjenfunnet (se figur 5). Samme ettermiddag meldte Follidal Røde Kors, som hadde vært ute og stukket løype fra Grimsbu til Breisjøseter, at de hadde støkt en større flokk på anslagsvis 150 dyr på vestsida av Storsølnekletten (flokken ble filmet). Disse hadde kommet vestfra (se pil på kart under). Utvalget mener derfor at denne flokken ikke ble telt under flytellingene. Utvalget mener at de har i hvert fall minimum 800 dyr i vinterstammen.

Figur 5. Grønn stripe er sporlogg for flytellingene 09.02.25. Tekstboksene angir omtrentlig plassering for hvor rein ble funnet under flytellingene og under løypekjøring 15.februar. Lilla pil angir sporrekke for reinen som hadde kommet vestfra.

For vurdering av bestandsstørrelsen har utvalget også vært i kontakt med fagmiljøet hos NINA som lager bestandsmodeller basert på tellinger som er gjennomført og avskytningsstatistikk. Utvalget mener at disse bestandsmodellene støtter godt opp om utvalgets vurdering. Eksempelvis ser man at det i 2023, hvor utvalget vurderte telleforholdene til å være gunstige, er godt samsvar med modellen og utvalgets beregning.

For 2025 ønsker utvalget en kvote på 500 dyr. Med 40% felling tilsvarer det 200 dyr. Dette vil teoretisk øke vinterbestanden til 776 dyr.

Antatt vinterstamme	800 dyr
+ Forventa tilvekst fram til jakta: 22%	176 dyr
= Antatt bestandsstørrelse når jakta begynner	976 dyr
-Jaktuttak $500 \text{ dyr} \times 0.4^1 =$	200 dyr
Stamme etter jakt	776 dyr

¹ 40% felling

En vil ut fra disse beregningene da ligge tettunder bestandsmålet på 800 dyr i 2026.

Utvalget har redusert tildelingen og avskytingen på bukk det siste året fordi bukkeandelen de seinere årene har vært lav. Under strukturtellinga høsten 2024 ble kun en liten del av bestanden telt, og resultatene er derfor noe usikre. Utvalget mener også at det er uheldig å endre avskytningsmodell hvert år, før man ser effekten av tidligere justeringer. De ønsker derfor å tildele kun 5 % fritt dyr også i 2025, og fortsatt ha 55 % avskyting på fritt under 50 og 40 % avskyting på kalv.

Kvotefordeling, type kort/dyr:

	2021	2022	2023	2024	2025
Fritt dyr			8%	5%	5%
Fri bukk	15%	10%			
Bukk under 50 kg			20%		
Bukk under 60 kg	35%	30%			
Fritt dyr under 50kg	10%	20%	32%	55%	55%
Kalv	40%	40%	40%	40%	40%

VURDERING

Villreinnemnda har et stort ansvar for å godkjenne kvoter i samsvar med en langsiktig og bærekraftig forvaltning av villreinen. Det er ikke ønskelig at antall dyr verken blir for få (større sårbarhet for f.eks. ras og sjukdommer) eller for mange (kan føre til overbeiting). Det er imidlertid utfordrende å fastsette kvoten når minimumstillingene er ufullstendige.

Antall vinterdyr telt i Sølnekletten har ligget godt under bestandsmålet 5 av de siste 6 årene (figur 4). Sølnekletten villreinutvalg har vist til at dette sannsynligvis skyldes at en ikke har funnet alle dyrene under tellingene. Det er sannsynliggjort at utvalget heller ikke i år fikk telt alle dyr under minimumstillingene, og at antall vinterdyr er på minst 800. Dette underbygges av bestandsmodellen til NINA.

Det tilrås derfor at kvotesøknaden for 2025 innvilges som omsøkt, men at det settes klare vilkår om at det ved revidering av bestandsplanen blir en grundig prosess rundt bestandstallene i Sølnekletten, og at det legges ned ekstra innsats for å få til gode tellinger i 2025/26. Eksempelvis med å ha bakkemannskap ute i forkant av minimumstillingen, og ha tettere dialog med folk som ferdes i området, slik at en sørger for at en får inn meldinger om observasjoner av flokker før telling.

Med årets kvotefordeling vil simleuttaket sannsynligvis bli større, mens særlig større bukk vil bli spart. Siden tusenårsskiftet har andelen eldre bukker i Sølnekletten variert mellom 0,20 og 0,40 (<https://brage.nina.no/nina-xmliui/handle/11250/2991315>). Gjennomsnittet for de fem siste årene fram til 2022 er 0,28. Tilstanden i Sølnekletten for denne indikatoren i Sølnekletten er med andre ord vurdert som middels. Det er derfor grunnlag for å fortsette en kvotefordeling med få frie dyr.

FORSLAG TIL VEDTAK

Gjeldende bestandsplan forlenges med ett år.

Sølnekletten Villreinområde tildeles en fellingskvote for 2025 på 500 frie dyr.

Som grunnlag for godkjenning av ny bestandsplan og kvotefastsettelse i 2026 forventer Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten at det foreligger sikrere data om bestandsstørrelsen og -sammensetningen. Dvs. at det i forbindelse med revidering av bestandsplan må gjøres en nøye og grundig vurdering av tallgrunnlaget, og beregning av bestandsstørrelse i samråd med NINA og andre fagmiljøer. Det må også etterstrebtes å få til gode og sikre tellinger.

NEMNDAS BEHANDLING

Det er usikkerhet rundt antall dyr. En kvote på 500 dyr er mye når det kun er funnet 652 dyr. Det er mistanke om at dyr beveger seg mellom Rondane Nord og Sølnekletten. Det må tas med i vurderingen at tellingene er *minimumstall*. Det viktigste er at utvalget viser at de følger bestandsplanen. Det er også rimelig sannsynliggjort at flokken på 150 dyr som ble observert etter tellingene, ikke ble telt under flytellingen.

Nemnda godkjente enstemmig, under noe tvil, forslaget til kvote. Men dersom det ikke blir telt flere vinterdyr i 2026, vil nemnda måtte vurdere å redusere kvota.

VEDTAK

Gjeldende bestandsplan forlenges med ett år.

Sølnekletten Villreinområde tildeles en fellingskvote for 2025 på 500 frie dyr.

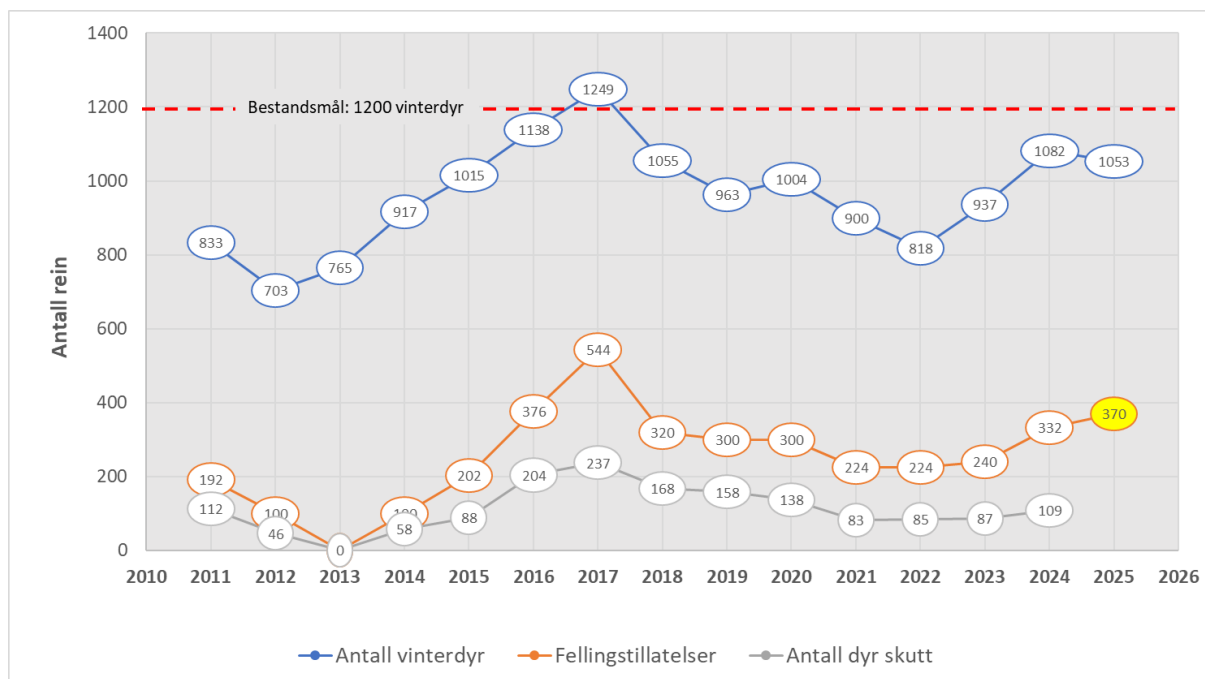
Som grunnlag for godkjenning av ny bestandsplan og kvotefastsettelse i 2026 forventer Villreinemnda for Rondane og Sølnekletten at det foreligger sikrere data om bestandsstørrelsen og -sammensetningen. Dvs. at det i forbindelse med revidering av bestandsplan må gjøres en nøye og grundig vurdering av tallgrunnlaget, og beregning av bestandsstørrelse i samråd med NINA og andre fagmiljøer. Det må også etterstrebes å få til gode og sikre tellinger.

2025/23 RONDANE NORD - SØKNAD OM FELLINGSKVOTE 2024

Nord for Ula

Rondane Nord har en godkjent bestandsplan for perioden 2021-2025. Rondane nord forvaltes som to delområder; Nord for Ula og Sør for Ula (Vulufjell).

Bestandsutviklingen i området Nord for Ula har også svingt de siste årene (figur 6), dels pga. sykdom (fotråteutbrudd i 2019). Men det har også vært mer uforklarlige svingninger, sammenlignet med den utvikling en skulle forvente ut fra tilvekst og jaktuttak. Utvalget har gjennom reduksjon av jaktkvoter og retta avskyting forsøkt å bygge stammen opp igjen til bestandsmålet. I løpet av de siste 15 årene har en imidlertid ligget vesentlig under bestandsmålet, med unntak av to år.

Figur 6. Bestandsutviklingen nord for Ula 2012-2025. Kvoteønske for 2025 er markert med gult.

Ved tellingene i 2025 ble det funnet 1053 dyr. Det var dårlige telleforhold i 2025 (mange barflekker bl.a.), og utvalget mener at de ikke fant alle dyr. Det var derfor fremmet tre alternative kvoter på utvalgsmøtet:

- Alt.1: Å spare 18 dyr gir kvote på 384 dyr. Teoretisk vinterstamme i 2026 blir da 1071 dyr.
- Alt.2: Å spare 25 dyr gir kvote på 370 dyr. Teoretisk vinterstamme i 2026 blir da 1078 dyr.
- Alt.3: Å spare 50 dyr gir kvote på 320 dyr. Teoretisk vinterstamme i 2026 blir da 1103 dyr.

Utvalget vedtok alt. 2.

For området nord for Ula er beregningen av fellingskvote fra utvalget som følger:

Antall dyr som ble funnet ved minimumstellingene i 2025	1053 dyr
+ Forventa tilvekst fram til jakta (20%)	210 dyr
= Antatt bestandsstørrelse når jakta begynner	1263 dyr
-Jaktuttak $370 \text{ dyr} \times 0.50^2 =$	185 dyr
Stamme etter jakt	1078 dyr

²Fellingsprosent 50.

Fordelingen av type kort følger i hovedsak fordelingen de tre siste årene. I forhold til bestandsplanen er det lagt opp til et større uttak av kalv enn forutsatt. Dette vil kunne bidra til å øke andelen bukk, som ligger under bestandsmålet.

Bestandssammensetning

	Bestandsplan 2021-2025	Strukturtelling	
		2023	2024
Bukk 1,5 år og eldre	30%	22%	27%
Simle	45%	51%	47%
Kalv	25%	27%	26%

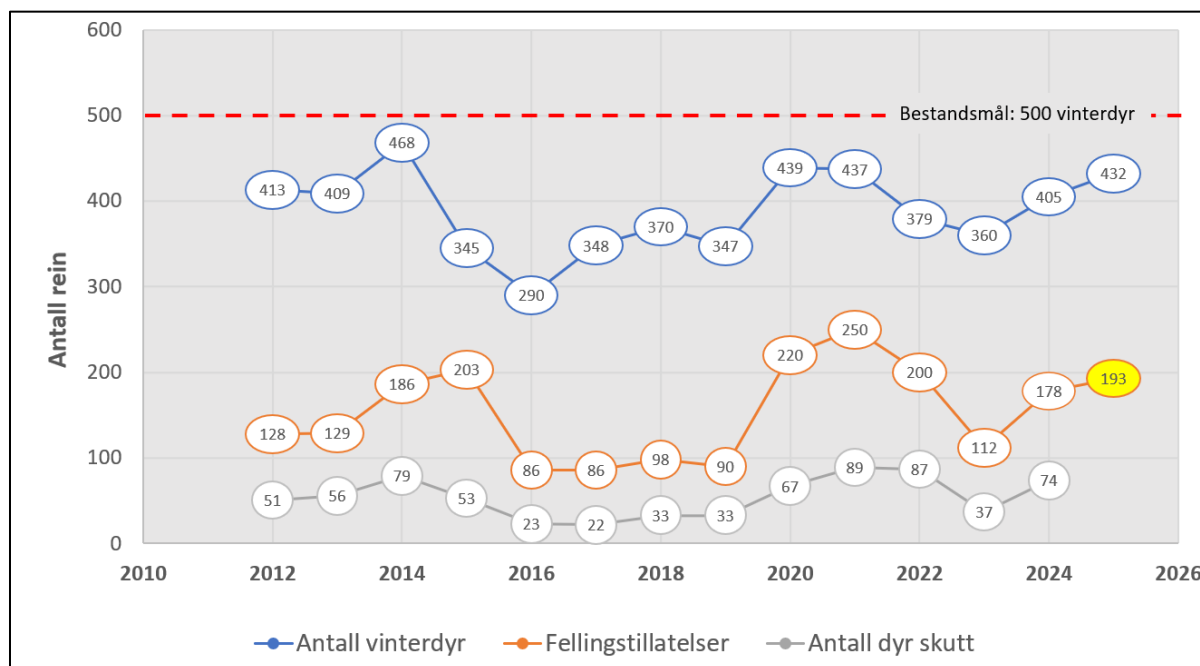
	Bestandsplan 2021-2025	Kvoteforslag 2022	Kvoteforslag 2023	Kvoteforslag 2024	Kvoteforslag 2025
Frie dyr/ eldre bukk	10-25%	15%	15%	15%	15%
Fritt under 50 kg/ yngre bukk	10-25%				
Kluftbukk		20%	20%	10%	10%
Fritt under 50 kg/ simle	25-35%	25%			
Fritt under 40 kg/ simle			20%	30%	30%
Kalv	15-25%	40%	45%	45%	45%

Sør for Ula (Vulufjell)

Også i Vulufjell har utvalget jobbet for øke stammen opp til bestandsmålet. I slutten av jakta i 2021 gikk 40-50 dyr (i hovedsak simler og kalver) over til området nord for Ula. Disse antas å ikke ha kommet tilbake til vintertellingene i 2022, da det ble observert kun 379 dyr. Ved tellingene vinteren 2023 var bestanden ytterligere redusert, til 360 dyr. Dette var 25 dyr færre enn det som teoretisk sett var forventet, og kan skyldes en uvanlig høy fellingsprosent i 2022. I 2023 ble derfor

jaktkvoten nesten halvert. Dette, kombinert med låg felling, gjorde at en fikk en tilvekst igjen, opp til 405 vinterdyr i 2024 og videre til 432 dyr vinteren 2025.

Villreinetvalget for Rondane Nord ønsker å bygge opp stammen ytterligere. De ønsker imidlertid å foreta en forsiktig oppbygging, ut fra tidligere erfaring om dyr som har vandret ut av området. Det nevnes også i søknaden at det er dårlige vekter på en del dyr, og at kalveproduksjonen i 2024 var dårlig. Dette kan være indikasjoner på at beitegrunnet ikke er godt nok.

Figur 7. Bestandsutviklingen i Vulufjell 2012-2024. Kvoteønske for 2025 er markert med gult. For Vulufjell er beregningen av fellingskvote fra utvalget som følger:

Antall dyr som ble funnet ved minimumstellingene i 2025	432 dyr
+ Forventa tilvekst fram til jakta: 20%	86 dyr
= Antatt bestandsstørrelse når jakta begynner	518 dyr
- Jaktuttak $193 \times 0,41 =$	79 dyr
= Stamme etter jakt	439 dyr

Kvoteforslaget følger i hovedsak fordelingen de to foregående årene. Ved strukturtellingene høsten 2023 ble det funnet 35% bukk 1,5 år eller eldre, dvs. over målet i bestandsplanen (30%). For å redusere andelen bukk ble andelen kort for frie dyr/eldre bukk økt. Ved strukturtellingene i 2024 hadde bukkeandelen blitt redusert under bestandsmålet, og for 2025 er kvoteforslaget justert i tråd med dette, ved at antall kort for frie dyr/bukk reduseres igjen.

Bestandssammensetning

	Bestandsplan 2021-2025	Strukturtellinger	
		2023	2024
Bukk 1,5 år og eldre	30%	35%	26%
Simle	45%	44%	53%
Kalv	25%	21%	20%

Avskytingsplan sør for Ula (2021-2025)

	Kvoteforslag			
	2022	2023	2024	2025
Frie dyr/ eldre bukk	25%	20%	25%	20%
Fritt under 40 kg/ simle/ungdyr	30%	30%	30%	35%
Kalv	45%	50%	45%	45%

VURDERING

Ut fra naturmangfoldlovens bestemmelser er grunnlaget for et jaktuttak til stede.

Nord for Ula

Nord for Ula har bestandsplanen lagt opp til en gradvis oppbygging av stammen (økning på 50 dyr pr. år). Dette var utgangspunktet også for kvotefastsettelsen i 2024, men antall vinterdyr funnet ved vintertellingene i 2024 økte ikke. Tvert imot gikk antall vinterdyr ned fra 1082 til 1053. Målet i gjeldende bestandsplan, med 1100 vinterdyr i 2025, er med andre ord ikke nådd.

Utvalget mener at de ikke har funnet antall dyr, men det er ikke meldt om observasjoner av flokker etter tellingene som støtter opp om dette, jfr. Sølnekletten der det ble observert dyr etter tellingene, og som med stor sannsynlighet ikke ble telt under minimumstillingen.

Også tidligere har en fastsatt kvoter i Rondane nord ut fra at en antakelse om at ikke alle dyr ble funnet ved tellingene. Dette viste seg å være feil, og jakta ble derfor avlyst i 2013 (jfr. figur 3). Nemnda må derfor vurdere om nemnda ut fra en føre-var-holdning bør legge seg på alt. 3 fra utvalgets møte. Det fremmes derfor to alternativer for kvote for området nord for Ula.

Sør for Ula - Vulufjell

Sør for Ula ble det i 2024 lagt opp til å øke stammen med 10 dyr. Økningen ble på 15 dyr. Fra 2025 til 2026 er det lagt opp til en teoretisk økning på bare 7 dyr. Forventa avskyting er imidlertid lagt høyt, med 41%. De siste fem årene er det bare to år en har nådd opp i en slik avskyting; i 2020, 2021 og 2023 lå avskytingsprosenten mellom 31 og 36%. Det er derfor en ganske stor sjanse for at avskytingen blir mindre enn 41%, og at antall vinterdyr dermed øker mer. For å hensynta risikoen for utvandring og signaler om dyr med lave vekter samt dårlig kalveproduksjon, vil det være fornuftig å legge opp til en forsiktig økning av bestanden.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinutvalget for Rondane Nord tildeles fellingskvoter for:

Nord for Ula:

Alt. a: 370 dyr. Teoretisk vinterstamme i 2026 blir da 1078 dyr.

Alt. b: 320 dyr. Teoretisk vinterstamme i 2026 blir da 1103 dyr.

Sør for Ula/Vulufjell: 193 frie dyr.

NEMNDAS BEHANDLING

Odd Leif Angard var kjent inhabil.

Det ble stemt over de to alternativene for området «Nord for Ula»

Alt. a: Kvote på 370 dyr fikk 4 stemmer.

Alt. b: Kvote på 320 dyr fikk 5 stemmer.

Foreslått kvote for Vulufjell på 193 dyr ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK

Villreinetvalget for Rondane Nord tildeles fellingskvoter for:

Nord for Ula: 320 frie dyr.

Sør for Ula/Vulufjell: 193 frie dyr.

2025/24 RONDANE SØR - SØKNAD OM FELLINGSKVOTE 2025

Rondane Sør har en godkjent bestandsplan for 2021-2025.

Rondane Sør behandles som to delområder ved fastsetting av fellingskvoter; Finnsjøfjellet («øya» mellom elva Atna i nord, fv. 27 og elvene Setningen og Vulua) og Rondane sør.

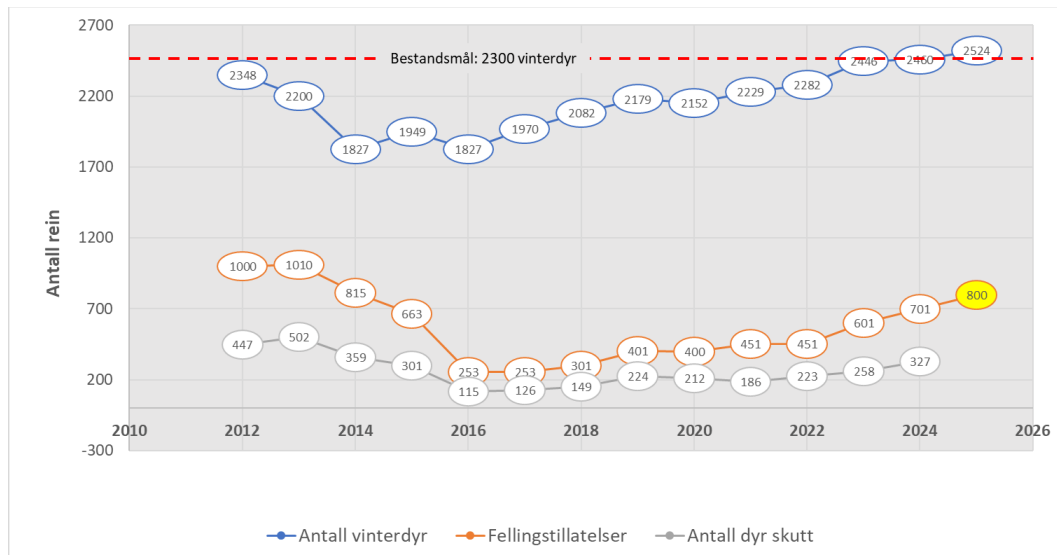
Finnsjøfjellet

Finnsjøfjellet har lenge hatt en stabil vinterbestand på ca. 100 dyr, men de siste årene er antallet redusert. I 2020 ble derfor antall fellingsstillatelser halvert, fra 40 til 20. I 2024 var det ikke jakt overhodet. Dette skyldtes både lavt antall vinterdyr, og at flokken gikk over til Sølnekletten på våren. Det var derfor usikkert om den ville returnere til jakta begynte. Det viste seg imidlertid at den gjorde.

År	Antall vinterdyr	Kvote (40-50% skytes av kvota)
2019	92	40
2020	88	40
2021	63	20
2022	70	20
2023	80	20
2024	67	Ingen jakt
2025	82	15

Rondane sør

Bestanden av vinterdyr har økt jevnt fra bunnårene 2014-2016 (figur 8). Gjennom en årrekke med kraftig redusert avskyting er en nå kommet godt over bestandsmålet på 2300 vinterdyr. Også i 2024 lå en over bestandsmålet, og utvalget ønsket å redusere bestanden ned til bestandsmålet. Med en kvote på 700 dyr vokste likevel bestanden fra 2024 til 2025. Det søkes derfor i år om en kvote på 800 dyr. Teoretisk sett skal det gi en vinterstamme på 2400 dyr, dvs. fortsatt over bestandsmålet (se neste side).

Figur 8. Bestandsutviklingen i Rondane Sør 2012-2025 (Finnsjøfjellet unntatt). Kvoteønske for 2025 markert med gult.

Antall dyr som ble funnet ved minimumstillingene i 2025	2.524 dyr
+ Forventa tilvekst fram til jakta (11%)	278 dyr
= Antatt bestandsstørrelse når jakta begynner	2.802 dyr
-Jaktuttak $800 \times 0,5^1 =$	400 dyr
Stamme etter jakt	2.400 dyr

¹50% felling

Utvalget mener det ikke er ønskelig å høste en for stor andel bukk (jamfør lav andel storbukk i området etter Kvalitetsnormen). Det er også ønskelig å spare eldre og produktive simler for å opprettholde og eventuelt forbedre bestandstilveksten. Kvoteøkningen kommer derfor i hovedsak som kalvekort. Dette med tanke på at kalveavskyting ivaretar en balansert kjønnsfordeling i uttaket, se tabell under.

Utvalget mener at fordelingen av korttyper bør endres nå som ytterligere oppbygging av bestanden ikke lengre er et mål:

«Det er ønskelig å høste en større andel hunddyr enn tidligere, men samtidig å spare mest mulig av det øvre segmentet av simle. De som er store, robuste og produktive. Kvalitetsnormen for villrein påpeker at storbukkandelen i bestanden vår ikke er større enn den må være. Noe som er en effekt av flere år med høy bukkeavskyting. Ved å legge noe av kvoteøkningen over på ungdyr så unngår man en ytterligere høstning av mellombukk og eldre simler. Man vil da kunne høste mer likt av begge kjønn og samtidig det yngre segmentet av simler og bukker».

	2023	2024	2025
Fri bukk	10%	8%	8%
BU50	28%	25,5%	15%
FU50	18%	16,5%	15%
Ungdyr	-	-	20%
Kalv	45%	50%	42%

VURDERING

Ut fra naturmangfoldlovens bestemmelser er grunnlaget for et jaktuttak til stede.

I Rondane Sør er antall vinterdyr over bestandsmålet, etter en planlagt, gradvis økning de siste årene. Det er derfor grunnlag for en kvote på 800 dyr som omsøkt.

Ut fra tidligere års erfaring og ut fra en gradvis oppbygging av stammen i Finnsjøfjellet, er det forsvarlig å tillate en kvote på 15 dyr i Finnsjøfjellet. Men også i vinter har det gått over dyr fra Finnsjøfjellet til Sølnekletten (22 dyr). Disse er i skrivende stund ikke tilbake. Kvoten bør derfor gjøres betinget av at disse dyrene vender tilbake før jakta.

FORSLAG TIL VEDTAK

Rondane sør villreinutvalg tildeles fellingskvoter for:

Rondane sør, Finnsjøfjellet unntatt: 800 frie dyr
 Finnsjøfjellet: 15 frie dyr.

Det settes som vilkår for kvoten at en har rimelig sikkerhet for at storparten av dyrene som gikk over til Sølnekletten i mars er tilbake når jakta starter. Dersom dette ikke er tilfelle, kan det ikke gjennomføres jakt i Finnsjøfjellet i 2025. Er usikkerheten stor skal nemnda konsulteres før jakt gjennomføres.

NEMNDAS BEHANDLING

Dyrene som gikk over til Sølnekletten er tilbake på Finnsjøfjellet.

Utvalget har i etterkant av foreløpig søknad søkt om 802 dyr (1 dyr ekstra som premiering av å skyte minste kalv, og 1 dyr ekstra som trekning blant de som leverer føtter for kontroll av fotråde).

Kvoten på 802 dyr ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK

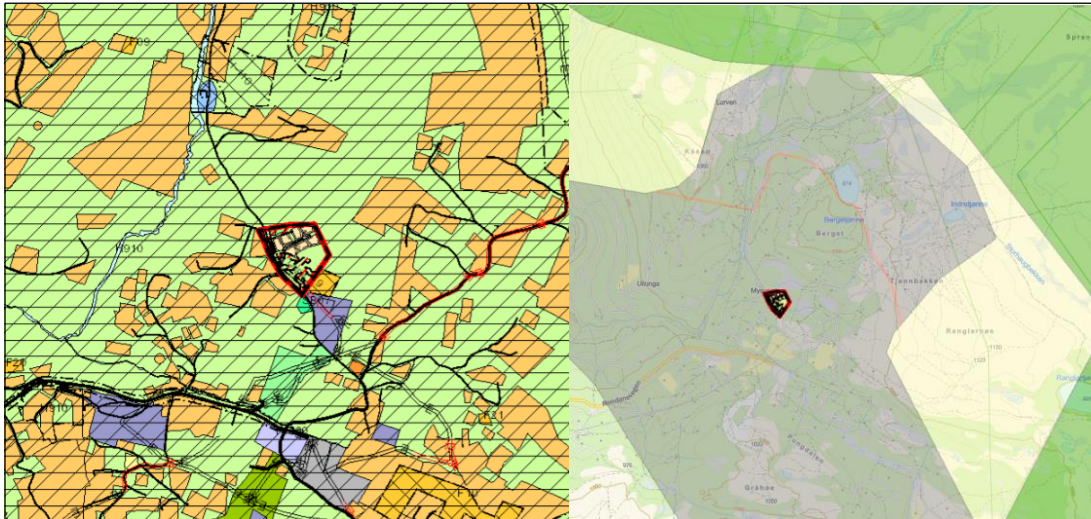
Rondane sør villreinutvalg tildeles fellingskvoter for:

Rondane sør, Finnsjøfjellet unntatt: 802 frie dyr
 Finnsjøfjellet: 15 frie dyr.

2025/25 SEL – REGULERINGSPLAN FOR SAMEIGE-TEIGEN HYTTEFELT

SAKSOPPLYSNINGER

Sel formannskap vedtok i sak 2025/3, 11.02.2025, med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-10, å legge detaljregulering for Sameie-teigen hytteområde, gbnr. 328/1, ut til høring og offentlig ettersyn. Planområdet ligger sentralt på Mysusæter, er på totalt 27 dekar nordvest for Rondane fjellstue og på østsida av Ulvangsvegen. Området er satt av til hytter og ser ut til å være i tråd med gjeldende kommuneplan.

NASJONALE OG REGIONALE STYRINGSSIGNALER - VILLREIN

Nasjonale myndigheter har de siste åra hatt sterkt fokus på å forbedre tilstanden i norske villreinområder, og det er gitt ei rekke styringssignaler:

Kvalitetsnorm for villrein

For å ivareta levedyktige bestander av villrein, i tråd med internasjonale avtaler, ble «Kvalitetsnorm for villrein» etablert som forskrift i 2020. I den første klassifiseringen av de nasjonale villreinområdene ble Rondane villreinområde ble [klassifisert som rødt](#) (dårlig kvalitet). Det skal derfor utarbeides en tiltaksplan for å bedre tilstanden i villreinområdet. Et [villreinfaglig innspill](#) er utarbeidet for Rondane. Det er Klima- og miljødepartementet som endelig skal fastsette tiltaksplanene, som nå er på alminnelig høring med frist i juni.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Her pekes det bl.a. på at 6 av de 10 nasjonale villreinområdene er vurdert å ha dårlig kvalitet, og ingen av områdene er vurdert å ha god kvalitet. Det er derfor nødvendig med effektive og målrettede tiltak for å sikre villreinen og villreinens leveområder. Det er viktig at fylkeskommunene og kommunene legger stor vekt på resultatene fra klassifiseringen av villreinområdene og arbeider aktivt for å oppnå kvalitetsmålene for de nasjonale villreinområdene.

Ved revidering av kommuneplanens arealdel, vurderer kommunen om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

Nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet er nylig vært på fastsatt. Villreinen er den eneste arten som har fått særskilte retningslinjer, ved siden av de generelle retningslinjene for «Klima, naturmangfold og friluftsliv»:

3.8 Villrein: Fylkeskommuner og kommuner skal i sin arealplanlegging ta nødvendige hensyn slik at villreinområder ikke i særlig grad forringes eller går tapt gjennom arealendringer og nedbygging.

Stortingsmelding 18 (2023-2024) Ein forbetra tilstand for villrein

Ett av fem strategiske områder for å bedre tilstanden i norske villreinområder er arealforvaltning. Regjeringa varsler en høy terskel for inngrep og lav grense for innsigelse :

«Regjeringa meiner mellom anna det er nødvendig å etablere ei heilskapleg og restriktiv arealforvaltning i villrein fjellet, det vil seie både for dei 24 villreinområda og for dei områda utanfor villreinområda som påverkar areal som blir brukt av villreinen.

Både omfanget av arealreservar og ny kunnskap om villreinen tilseier at det er behov for å revidere dei gjeldande utbyggingsplanane. Det er særleg behov for å vurdere område som er sette av til fritidsbustader, og som enno ikkje er bygde ut.»

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Planforslaget ligger midt i utviklingssona, sone 3 rundt Mysusæter. Sekretariatet vil likevel minne om etter den tid er kommet ytterligere forventninger og styringssignaler, med [Kvalitetsnorm for villrein](#), [Stortingsmelding 18 \(2023-2024\) Ein forbetra tilstand for villrein](#) og Stortinget sin behandling av denne meldinga. Det er også fastsatt [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#). Der er det vist til at 6 av de 10 nasjonale villreinområdene er vurdert å ha dårlig tilstand etter kvalitetsnormen, og ingen av områdene er vurdert å ha god kvalitet. Det er derfor nødvendig med effektive og målretta tiltak for å sikre villreinen og villreinen sine leveområder. Det er viktig at fylkeskommunene og kommunene legger stor vekt på resultatene fra klassifiseringa av villreinområdene og arbeider aktivt for å oppnå kvalitetsmålene for de nasjonale villreinområdene.

Konkret er det ei forventning at det ved revidering av kommunale planer, skal vurderes om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster. Tidligere avklarte områder som ikke er bygd ut må vurderes på nytt.

VURDERING

Bygging av nye fritidshus kan vurderes til å være innafor gjeldende rammer i kommuneplan, men følger ikke avgrensinga for byggeområdet F19 eller kravet om felles regulering av hele området. Sammen med vedtatt plan for Loftsgårdsteigen legger vi til grunn at byggeområde F19 i kommuneplanen er «brukt opp». For å ta vare på villreinen i Rondane er det anbefalt å kanalisere mest mulig ferdsel til randsonene (NINA Temahefte 74 «Silhuett Rondane»). Det er derfor viktig å opprettholde og helst utvikle et godt sti- og løypenett i randsona, og kommunen bør vurdere nærmere konsekvensene av nye kryssinger mellom bilveg og skiløyper.

FORSLAG TIL VEDTAK

Bygging av nye fritidshus kan vurderes til å være innafor gjeldende rammer i kommuneplan. Sammen med vedtatt plan for Loftsgårdsteigen legger vi til grunn at byggeområde F19 i kommuneplanen er «brukt opp». Det er viktig for villreinen å opprettholde og helst utvikle et godt sti- og løypenett i randsona, og kommunen bør vurdere nærmere konsekvensene av nye kryssinger mellom bilveg og skiløyper.

NEMNDAS BEHANDLING

Solveig Nymoen var kjent inhabil.

Det må nå tas hensyn til signaler som er kommet gjennom stortingsmeldinga for villrein og tiltaksplanarbeidet om «planvask» og en mer restriktiv holdning til inngrep som fører til økt ferdsel inn i villreinens leveområder. Foreslåtte plan vil kunne ha langt større negative effekter for villreinen enn å tillate brøyting langs vegen til Pungsetrene, jfr. vedtak i tidligere sak. Planen bør derfor ikke godkjennes.

Det ble formulert et nytt forslag til vedtak under møtet:

Bygging av nye fritidshus kan vurderes til å være i henhold til gjeldende kommuneplan. Siden kommuneplanen ble vedtatt har det imidlertid kommet en rekke nasjonale føringer om at kommunene skal gjennomføre «planvask», dvs. vurdere godkjente, men ikke utbygde områder på nytt. Hytter som kan medføre ferdsel inn i villreinens leveområder skal etter nemndas syn ikke etableres. Nemnda frarår derfor at reguleringsplanen godkjennes.

Dette vedtaket ble enstemmig godkjent.

VEDTAK

Bygging av nye fritidshus kan vurderes til å være i henhold til gjeldende kommuneplan. Siden kommuneplanen ble vedtatt har det imidlertid kommet en rekke nasjonale føringer om at kommunene skal gjennomføre «planvask», dvs. vurdere godkjente, men ikke utbygde områder på nytt. Hytter som kan medføre ferdsel inn i villreinens leveområder skal etter nemndas syn ikke etableres. Nemnda frarår derfor at reguleringsplanen godkjennes.

2025/26 RINGSAKER –MELDING OM PLANLEGGING AV TO SOLKRAFTVERK

SAKSOPPLYSNINGER

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt meldinger fra Energeia Veldre AS og Energeia Bolstadmarka AS om Bolstadmarka agrivoltaiske solkraftverk og Tranmyra agrivoltaiske solkraftverk i Ringsaker kommune i Innlandet fylke, med høringsfrist 25. april 2025.

Gjennom høring av meldingene ønsker NVE først og fremst innspill til:

- Mangler i de foreløpige konsekvensbeskrivelsene i meldingene.
- Innhold i utredningsprogrammene.

- Tema som mangler, spesielle lokale hensyn og innspill til metoder som bør benyttes i utredningene.

Etter høringene vil NVE fastsette konsekvensutredningsprogram (KU-program), som beskriver de utredningene de mener at Energeia bør gjennomføre før de kan søke konsesjon, for så å i etterkant av KU-programmet ta stilling til om tiltakene skal få konsesjon eller ikke. NVE skal da også avgjøre om beslutningsgrunnlaget i sakene er godt nok.

For mer informasjon om NVEs konsesjonsbehandling av solkraftsaker vises det til nettsted: <https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonsbehandling-av-solkraftverk/>.

Meldingene med utkast til KU-program er tilgjengelig på NVEs nettsted:

- Tranmyra solkraftverk: www.nve.no/19363/A
- Bolstadmarka solkraftverk: www.nve.no/19364/A

Dette er to ulike saker og det må sendes inn høringsuttalelser til hver enkelt sak hver for seg.

Meldingene inneholder beskrivelser av prosjektene og forslag til hva som skal utredes før det kan søkes konsesjon i samsvar med energiloven.

Meldingene inneholder også tidlig varslings av nydyrking av rundt 2 053 daa. for Tranmyra solkraftverk, og ca. 1 672 daa. for Bolstadmarka solkraftverk. Områdene som i dag hovedsakelig er skogsområder med ordinær skogsdrift, planlegges å endres til innmarksbeite. I denne saken er Ringsaker kommune myndighet.

Det er ikke lovpålagt å sende melding for et solkraftverk, men Energeia Veldre AS har valgt å gjøre det for å få innspill fra berørte parter i utformingen av programmet for konsekvensutredning. Det opplyses om at når NVE tar søknadene og konsekvensutredningene til behandling, vil de gjennomføre nye brede høringer, og gjennomføre befarings og møter med kommunale og regionale myndigheter, samt folkemøte i sakene.

Tranmyra solkraftverk

Tranmyra agrivoltaiske solkraftverk skal etableres på gnr. og bnr. 816/1 og 21/1. Det er inngått landleieavtaler mellom Energeia Veldre AS og grunneierne Veldre allmenning (816/1) og Jørgen Opsal (21/1) med varighet på 35 år.

Planområdet er opplyst til å være ca. 2757 daa, inkludert trafostasjon og batterier. Myrområder og hensyns- og kantsoner utgjør ca. 705 daa av planområdet.

Tiltaket består av to separate tiltak:

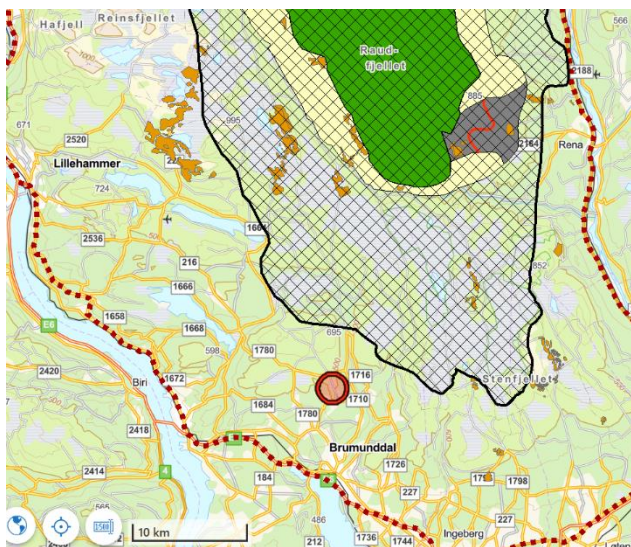
Nydyrking av ca. 2053 daa produktiv skog til jordbruksformål

Drift og bygging av solkraftverk med installert effekt på 117 MWp.

Solkraftverket planlegges på deler av de to eiendommene 816/1 og 21/1, som grenser til hverandre. Tranmyra ligger ca. 9 km nord for Brumunddal sentrum, ca. 500 moh. Det er flere eksisterende veier rundt anlegget som gir adkomst til planområdet. Både solkraftverkets tiltaksområder og transformatorstasjon med batterianlegg vil bli inngjerdet. Tiltaket meldes med alternative nettilknytningsløsninger.

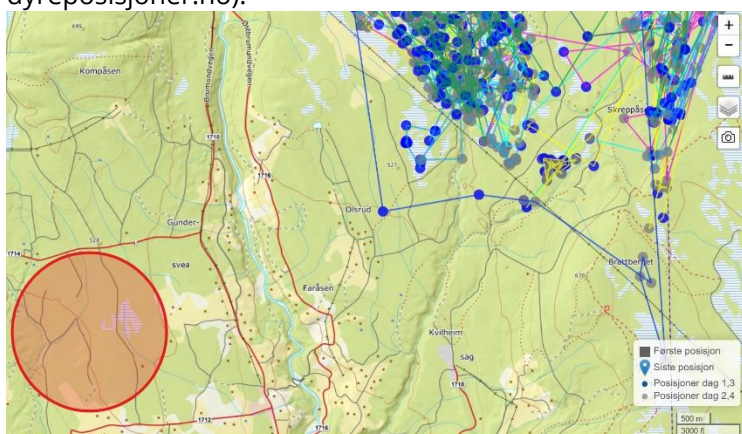
Prosjektets lokalisering er vist i figur 1 og 2. Konsekvensutredningen av tiltaket vil se nærmere på myrområder, naturverdier, flomsoner og gjennomfartsårer, og endelig utforming av solkraftverket vil først være klart etter konsekvensutredningen er gjennomført.

Forholdet til regional plan og villreins arealbruk

Figur 1 Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølknkletten og definert leveområde for villrein. Planområdet markert med rød prikk. Kart: Innlandsgis.no

Nærmeste registrerte GPS-posisjon fra villrein er ca. 3 kilometer øst for planområdet (figur 3. dyreposisjoner.no).

Figur 2. GPS-posisjoner til villrein i nærheten av planområdet. Blå og grå prikker er GPS-posisjoner til villrein, mens rødt omriss er ca. planområde for solkraftverk. Kilde: dyreposisjoner.no, besøkt 04.04.25.

Bolstadmarka solkraftverk

Bolstadmarka agrivoltaiske solkraftverk skal etter planene etableres på gnr. og bnr. 246/12 i Ringsaker kommune. Det er inngått landleieavtale og samarbeid med grunneier Peder Bolstad med varighet på 35 år.

Planområdet er opplyst til å utgjøre 2026 daa, inkludert tiltaksområde, trafostasjon og batterier, i tillegg til hensynssoner. Naturverdier, myrområder og kantsoner utgjør 344 daa av planområdet. Tiltaket består av to separate tiltak;

- 1) Nydyrking av 1672 daa produktiv skog til jordbruksareal
- 2) Drift og bygging av solkraftverk med installert effekt på ca. 97 MWp.

Solkraftverket planlegges på en skogseiendom ca. 10 km nordøst for Moelv sentrum, lokalisert på ca. 400-470 moh. En skogsbilvei sør i planområdet gir adkomst til området per dags dato, men området grenser også til Fv.2016 i vest og Fv. 1664 i sør.

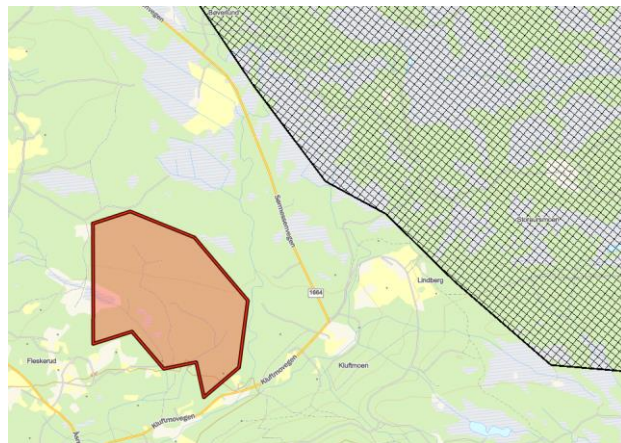

Både solkraftverkets tiltaksområder og transformatorstasjon med batterianlegg vil bli inngjerdet. Tiltaket meldes med alternative nettilknytningsløsninger. Prosjektets lokalisering er vist i figur 3. Konsekvensutredningen av tiltaket vil se nærmere på myrområder, viktige naturområder og flomsone, og endelig utforming av solkraftverket vil først være klart etter konsekvensutredningen er gjennomført.

Forholdet til regional plan og villreinens arealbruk

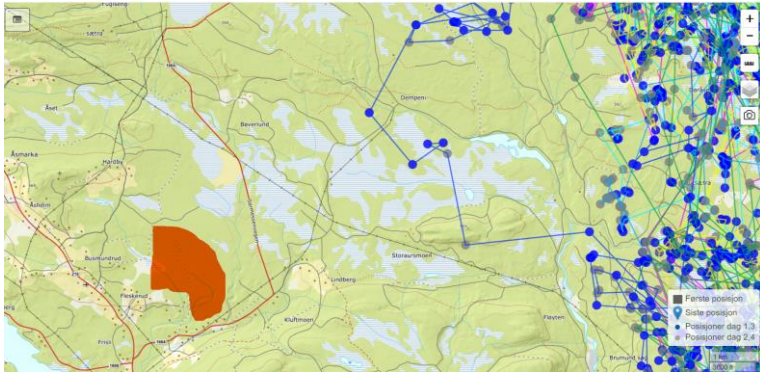

Figur 3. Planområdets plassering (rød prikk) i forhold til Regional plan for Rondane-Sølnkletten, definert leveområde for villrein, og GPS-posisjoner fra 2009-2022. Kilde: Hans Petter Ruud, sekretær for villreinnemda i Rondane Sør.

Figur 4. Skisse av planområdet (rødt omriss) i relasjon til definert grense for leveområdet til villrein. Innlandsgis.no 04.04.25.

Ytre grense av planområdet mot øst ligger i overkant av 1 km unna definert grense for leveområde for villrein (figur. 4). Nærmeste registrerte GPS-posisjon for villrein i forhold til planområdet er vist i figur. 3 og 5, ca. 4 km fra planområdet.

Figur 5. GPS-posisjoner til villrein i nærheten av planområdet. Blå og grå prikker er gps-posisjoner til villrein, mens rødt omriss er ca. planområde for solkraftverk. Kilde: dyreposisjoner.no, besøkt 04.04.25.

Felles for områdene:

Naturmangfold

Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarksenter ble engasjert høsten 2023 for å gjøre en forundersøkelse av naturmangfold. Områdene var dårlig kartlagt fra før, og både kommune og tiltakshaver ønsket mer kunnskap ift. avgrensning av arealene. Registreringene er ikke like omfattende som en KU, men er foretatt etter Miljødirektoratets instruks som er basert på Natur i Norge (NiN) versjon 2.1. Forundersøkelsen er lagt ved meldingen.

Det er ikke registrert villrein i noen av planområdene.

Alle virkninger for naturmangfold skal utredes i sin helhet i forbindelse med konsekvensutredningen.

Inngrep i byggeperioden

Tranmyra solkraftverk: Det går flere eksisterende veier inn til planområdet hvor komponentene til solkraftverket kan transporteres, og det opplyses derfor om at det ikke vil være behov for å oppdatere eller endre eksisterende veier til dette formålet.

Bolstadmarka solkraftverk: Skogsbilveien som kommer inn fra sør i planområdet gir i dag adkomst til området hvor komponentene til solkraftverket kan transporteres, og det opplyses om at det på nåværende tidspunkt ikke vil være behov for å oppdatere eller endre eksisterende veier til dette formålet.

Det vil være støy og betydelig anleggstrafikk i selve byggeperioden på begge anleggene, og det skal derfor utarbeides en plan for trafikkavviklingen i denne perioden. Tiltakshaver oppfordrer derfor at de som vil bli påvirket av trafikk i anleggsperioden om å gi innspill i høringen av denne meldingen på hvilke tider av døgnet og på hvilke veier transport vil være spesielt forstyrrende eller et trafiksikkerhetsproblem.

Planlagt prosess og gjennomføring

Det er forventet at ferdigstillingen av hvert anlegg vil ta 12-18 måneder, fra investeringstidspunktet til etter konsesjon er gitt og detaljplan er godkjent.

Energeia Veldre AS vil etter høringen av denne meldingen motta et program for konsekvensutredning fra NVE, som skal gjennomføres i henhold til forskrift.

I forslag til utredningsprogram foreslås det blant annet skal gjøres utredninger ift. virkninger på fugl- og dyreliv i planområdet, og vises til NVE's krav til utredning av solkraftverk våren 2024: <https://veiledere.nve.no/solkraft/soknad-om-anleggskonsesjon/>.

VURDERING

Begge planområdene ligger utenfor hensynssonene i regionalplanen. Ny kunnskap skal også tillegges vekt ved behandling av tiltak, spesielt med tanke på at regionalplanen er over 10 år gammel.

Tranmyra solkraftverk:

For Tranmyra solkraftverk er nærmeste registrerte observasjon av villrein ca. 3 kilometer øst for planområdet (figur 3. dyreposisjoner.no, besøkt 04.04.25). Disse observasjonene er øst for elva Brumunda og sør for Brumund sag. Her går elva nede i et gjel som kan tenkes å utgjøre en liten barriere for kryssing og det vil derfor ikke være et naturlig krysningspunkt over til planområdet. Det er ingen registrerte observasjoner eller GPS-posisjoner av villrein vest for Brumunda. Det vil bli en del transport knyttet spesielt til etableringen av solkraftverket, men det er lite hensiktsmessig at denne transporten går øst for Brumunda og vil derfor sannsynligvis ikke utgjøre en forstyrrelse på villrein. Vi gjør allikevel oppmerksom på at vi oppfordrer til at all anleggstrafikk og andre forstyrrelser (massehåndtering osv.) knyttet til etableringen av solkraftverket finner sted vest for elva Brumunda for å unngå mulig forstyrrelse på villrein.

Bolstadmarka solkraftverk:

Selv om Bolstadmarka solkraftverk er planlagt utenfor leveområdet for villrein ligger det kun ca. 1,5 km fra det definerte leveområdet, og grensen går parallelt med Fv. 1664 Sørnessenvegen øst for planområdet (figur. 4). Nærmeste GPS-posisjon ca. 4 km fra planområdet (figur. 5). Det er derfor viktig å påpeke at det ikke er ønskelig med støy eller trafikk som vil påvirke villreinens arealbruk, ei heller aktivitet som kan genere ferdsel inn i villreinens leveområder. Vi ber om at dette hensyntas i arbeidet med trafikkavviklingsplanen. Dette gjelder da hovedsakelig området øst fra planområdet.

Villrein som art er ikke spesielt nevnt i meldingene, men det er nevnt at det skal gjøres en konsekvensutredning som skal utrede alle virkninger knyttet til naturmangfold.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det er uheldig med inngrep i eller nær områder som villreinen bruker. De planlagte solkraftanleggene er imidlertid plassert utenfor villreinens leveområder, og i områder som allerede har noe aktivitet i form av bebyggelse, veier osv.

Det planlagte anlegget til Tranmyra solkraftverk ligger heller ikke slik til at det vil genere ferdsel eller forstyrrelser innover i villreinens leveområder.

Det planlagte anlegget for Bolstadmarka solkraftverk ligger kun i overkant av 1 km unna definert grense for leveområdet for villrein. Nemnda ber om at dette tas hensyn til i planleggingen rundt transportavviklingen for anlegget. Ut fra «føre-var-vurderinger» for villreinen vil det være en fordel om transporten langs den delen av Fv. 1664 som grenser til leveområdet begrenses til det som er absolutt nødvendig i den mest sårbare perioden av året; fra etter påske til 15.juni.

Virkninger for naturmangfold som helhet er nevnt i meldingene og skal videre utredes i en konsekvensutredning. Utover dette har ikke villreinnemnda noen merknader til meldingene.

NEMNDAS BEHANDLING

Det er observert rein i området der Bolstadmarka solkraftverk er planlagt. Det er imidlertid andre aspekter enn villreinhensyn som vil være avgjørende for bygging av disse kraftverkene.

Forslaget til vedtak ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK

Det er uheldig med inngrep i eller nær områder som villreinen bruker. De planlagte solkraftanleggene er imidlertid plassert utenfor villreinens leveområder, og i områder som allerede har noe aktivitet i form av bebyggelse, veier osv.

Det planlagte anlegget til Tranmyra solkraftverk ligger heller ikke slik til at det vil genere ferdsel eller forstyrrelser innover i villreinens leveområder.

Det planlagte anlegget for Bolstadmarka solkraftverk ligger kun i overkant av 1 km unna definert grense for leveområdet for villrein. Nemnda ber om at dette tas hensyn til i planleggingen rundt transportavviklingen for anlegget. Ut fra «føre-var-vurderinger» for villreinen vil det være en fordel om transporten langs den delen av Fv. 1664 som grenser til leveområdet begrenses til det som er absolutt nødvendig i den mest sårbare perioden av året; fra etter påske til 15.juni.

Virkninger for naturmangfold som helhet er nevnt i meldingene og skal videre utredes i en konsekvensutredning. Utover dette har ikke villreinnemnda noen merknader til meldingene.

2025/27 Tiltaksmidler 2025

SAKSOPPLYSNINGER

Tildelingen av tiltaksmidler kom først etter påske. Saken ble derfor framlagt på møtet.

Tiltaksmidler for 2025 er på 211.140 kr. (150.840 kr. i 2024).

Søker	Tiltak	Kostnad prosjekter	Totalt søknadsbeløp
Rondane sør villreinutvalg	- Tellinger (min., kalv, struktur) - Reg. av trekk og arealbruk Fampen - Oppfølging av GPS-dyr - Overvåking fotråte og helse generelt	140.000	90.000
Villreinutvalget for Rondane nord	-Minimums- og strukturtellinger - Registrering av kalvingsområder og tilstedeværelse i felt under villreinkalvinga	200.000	«Deler av kostnadene»
Sølnkletten Villreinområde	- Strukturtellinger - Minimums- og totaltellinger - Kjeveinnsamling og analyse - Ekstraarbeid skrantesyke	112.000	60.000
Norman-prosjektet	-Registreringer i Gråhø/Tjønnseterfjellet (Nord- og Sør-Fron) - Registreringer ved Veslefjellet/Kuva/Hardbakken(Dovre)	110.000	3.000

VURDERING

Dersom en holder midler til «Norman-prosjektet» utenfor, foreslås det at det resterende beløpet, kr. 208.140 kr., fordeles i forhold til det som er tilbakeført av fellingsavgiftsmidler. Fordelingen blir da som følger:

-Rondane N: 27.3% = 56.822 kr.

-Rondane S: 44.1% = 91.790 kr.

-Sølnkletten: 28,6% = 59.528 kr.

FORSLAG TIL VEDTAK

Tiltaksmidlene for 2025 tildeles som følger:

Villreinutvalget for Rondane nord	56.822 kr.
Rondane sør villreinutvalg	91.790 kr.
Sølnkletten Villreinområde	59.528 kr.
«Norman-prosjektet»	3.000 kr.
SUM	211.140 kr.

NEMNDAS BEHANDLING

Det ble reist spørsmål om Sølnkletten burde tildeles en noe større andel av tiltaksmidlene for å få gjennomført gode nok tellinger, samt om nemnda har ekstra midler å bidra med til dette arbeidet. Nemnda har imidlertid ikke andre midler enn driftsmidler som tildeles årlig, og driftsmidlene har ikke vært tilstrekkelige de to siste årene.

Forslaget til vedtak ble deretter enstemmig vedtatt.

VEDTAK

Tiltaksmidlene for 2025 tildeles som følger:

Villreinutvalget for Rondane nord	56.822 kr.
Rondane sør villreinutvalg	91.790 kr.
Sølnkletten Villreinområde	59.528 kr.
«Norman-prosjektet»	3.000 kr.
SUM	211.140 kr.